

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

Введено в дію наказом ректора
НУ «Запорізька політехніка»
від 31.08.2022 р. № 260

Ректор

Віктор ГРЕШТА

МИТНА СПРАВА

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність	051 Економіка
кваліфікація	Магістр з економіки

Схвалено вченою радою
НУ «Запорізька політехніка»
(протокол від 31.08.2022 р. № 1)

Голова вченої ради

Володимир БАХРУШИН

ПЕРЕДМОВА

Освітня-професійна програма (ОПП) «Митна справа» є внутрішнім нормативним документом НУ «Запорізька політехніка», яка розроблена у відповідності до вимог Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 051 «Економіка» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти (Наказ МОН України від 04.03.2020р. № 382).

Розроблено робочою групою у складі:

1. КАРПЕНКО Андрій – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та митної справи Національного університету «Запорізька політехніка», директор ГС «Запорізький кластер «Інжиніринг-Автоматизація-Машинобудування», керівник робочої групи, гарант освітньої програми.

2. ВАСИЛЬЄВА Олена – доктор економічних наук, доцент, декан факультету міжнародного туризму та економіки Національного університету «Запорізька політехніка».

3. ГУДЗЬ Марина – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та митної справи Національного університету «Запорізька політехніка».

4. ВАСИЛИЧЕВ Денис – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки та митної справи Національного університету «Запорізька політехніка».

5. ЛІСНІЧЕНКО Маргарита – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та митної справи Національного університету «Запорізька політехніка».

6. ГРЕЧКОВА Наталія – провідний інженер відділу митного оформлення експортних та імпорتنних вантажів АТ «Мотор Січ».

1. Профіль освітньої програми «Митна справа» зі спеціальності 051 «Економіка»

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Національний університет «Запорізька політехніка» Факультет міжнародного туризму та економіки Кафедра економіки та митної справи
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти : магістр Спеціальність 051 «Економіка» Освітня програма «Митна справа» Кваліфікація: магістр з економіки
Офіційна назва освітньої програми	«Митна справа»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми «Митна справа» спеціальності 051 «Економіка» – 906, дійсний до 01.07.2026 р.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-ЕНЕА – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень.
Передумови	- освітній ступінь «бакалавр», «магістр», ОКР «спеціаліст»; - умови прийому на навчання за освітньою програмою регламентуються Правилами прийому до НУ «Запорізька політехніка».
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Термін дії освітньої програми 1 рік 6 місяців
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://catalogop.zp.edu.ua/
2 – Мета освітньої програми	
Метою освітньої програми є підготовка конкурентоспроможних фахівців-економістів з високим комунікативним рівнем і здатних до постійної самоосвіти та саморозвитку, які володіють загальними та професійними компетентностями, сучасним економічним мисленням, передовими теоретичними знаннями і практичними навичками, вмінням творчо й ефективно вирішувати складні задачі та проблеми в сфері економіки та митній справі.	

3 – Характеристика освітньої програми

<p>Предметна область</p>	<p>Об’єкт вивчення та/або діяльності: сучасні економічні процеси та явища, праця, персонал, наукові методи нормативного, кількісного та інституційного аналізу, інструментарій формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства.</p> <p>Цілі навчання: підготовка висококваліфікованих професіоналів з економіки та митної справи, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, здатних розв’язувати складні дослідницькі, інноваційні й управлінські задачі та проблеми функціонування економічних систем різного рівня, що характеризуються невизначеністю умов та вимог .</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: загальні закони та тенденції економічного розвитку, мотивація та поведінка суб’єктів ринку; теорії мікро-, макро- і міжнародної економіки; сучасні кількісні методи аналізу економічних процесів; інституціональний і міждисциплінарний аналіз; закономірності сучасних соціально-економічних процесів; теорії економічного управління для різних виробничих систем і секторів економіки; теоретичні засади митної політики та митної справи.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові та специфічні методи пізнання і дослідження; математичні, статистичні, якісні методи економічного аналізу; соціологічні, експертного оцінювання, анкетування; економіко-математичне моделювання, прогнозування; інформаційно-комунікаційні технології, спеціальне програмне забезпечення; методи дослідницької діяльності та презентації результатів досліджень.</p> <p>Інструментарій та обладнання включають сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні системи та програмні продукти, що застосовуються в економічній діяльності та митній справі.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Загальна освіта в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка», освітня програма «Митна справа».</p> <p>Ключові слова: економіка, соціально-економічна система, управління проектами, митна справа.</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Особливістю ОПП є інтегрований підхід до навчання та оволодіння здобувачами практичних навичок економіста-управлінця шляхом забезпечення якісної підготовки професіоналів-економістів у галузі зовнішньоекономічної діяльності підприємств, митно-посередницьких послуг та в митній справі; програма реалізує міждисциплінарний підхід до вивчення предметної області (поєднання економічних, управлінських та юридичних підходів)</p>
<p>4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання</p>	
<p>Придатність до працевлаш-</p>	<p>Випускники ОПП можуть працювати на підприємствах в державному та приватному секторах різних галузей економіки на таких посадах:</p>

тування	керівників департаментів, керівників підрозділів; спеціалістів та економістів-аналітиків. Згідно з Класифікатором професій України ДК 003:2010 на посаді: начальник митниці; начальник митного поста; головний інспектор, головний державний інспектор, заступник начальника відділу, начальних відділу, начальник управління Державної митної служби; агент з митного оформлення; митний брокер; спеціаліст з питань кадрової роботи та державної служби, керівник установи, організації тощо.	
Подальше навчання	Можливість продовжити навчання в аспірантурі закладу вищої освіти для отримання ступеня доктора філософії (докторські програми третього циклу навчання), у науково-дослідному інституті, академічній установі, за програмами MBA у сфері економіки та управління.	
5 – Викладання та оцінювання		
Викладання та навчання	<p>Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване, індивідуальне навчання, самонавчання, проведення наукових досліджень в рамках підготовки кваліфікаційної роботи та виконання індивідуальних завдань.</p> <p>Технології: проблемні, інформаційні, інтерактивні, саморозвиваючі, колективні, дослідницькі.</p> <p>Викладання відбувається у вигляді: лекційних, практичних та семінарських занять, консультацій.</p> <p>Методи: проблемні лекції, розв'язання ситуаційних завдань, використання кейс-методів, ділових ігор, тренінги тощо.</p> <p>Самостійна робота здійснюється на основі підручників та конспектів, електронних освітніх, навчально-методичних ресурсів розміщених на платформі Moodle. Акцент робиться на особистому саморозвитку, вмінні презентувати результати навчання, що сприятиме формуванню розуміння потреби й готовності до продовження самоосвіти протягом життя. Самостійна навчально-дослідна робота, проходження переддипломної практики, виконання магістерської кваліфікаційної роботи, яка презентується та обговорюється за участі викладачів, практиків, студентів. Проведення консультацій викладачами здійснюється у формі особистісно-орієнтованої педагогічної взаємодії для забезпечення індивідуальної траєкторії навчання та з метою набуття професійних компетентностей.</p>	
Оцінювання	Згідно Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка», яке затверджено Вченою радою НУ «Запорізька політехніка» від 10.12.2021р., №507: тестування, опитування, дискусії, презентації індивідуальних та групових завдань, усні та письмові екзамени; захист: індивідуальних завдань, звіту з переддипломної практики. Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи.	
6 – Програмні компетентності		
Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК 2	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	ЗК 3	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

	ЗК 4	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
	ЗК 5	Здатність працювати в команді.
	ЗК 6	Здатність розробляти та управляти проектами.
	ЗК 7	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
	ЗК 8	Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 1	Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.
	СК 2	Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.
	СК 3	Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.
	СК 4	Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.
	СК 5	Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.
	СК 6	Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.
	СК 7	Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.
	СК 8	Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
	СК 9	Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.
	СК 10	Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.
	СК 11	Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.
	СК 12	Здатність застосовувати митні національні та міжнародні нормативно-правові акти у сфері технічного регулювання при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
	СК 13	Здатність здійснювати комунікацію з митними організаціями та митними державними органами з питань митного оформлення митного оподаткування та митного контролю.

	СК 14	Здатність застосовувати процедури митного оформлення та контролю, забезпечувати дотримання заходів митно-тарифного регулювання переміщення товарів та транспортних засобів.
7 – Програмні результати навчання		
	ПРН 1	Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.
	ПРН 2	Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.
	ПРН 3	Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
	ПРН 4	Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.
	ПРН 5	Дотримуватися принципів академічної доброчесності.
	ПРН 6	Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та уміння управляти персоналом і працювати в команді.
	ПРН 7	Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропоновані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.
	ПРН 8	Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.
	ПРН 9	Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.
	ПРН 10	Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами.
	ПРН 11	Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.
	ПРН 12	Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.
	ПРН 13	Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.
	ПРН 14	Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

	ПРН 15	Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.
	ПРН 16	Забезпечувати митне регулювання щодо окремих груп товарів відповідно до заявленого митного режиму.
	ПРН 17	Здійснювати контроль правильності обчислення, повноти і своєчасності сплати митних платежів, обчислення та стягнення пені, відсотків, стягнення заборгованості, повернення митних платежів та інших грошових коштів.
	ПРН 18	Застосовувати національне та міжнародне законодавство у сфері технічного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та митних процедур.
	ПРН 19	Проводити моніторинг та аналіз результатів діяльності митних органів, проводити дослідження і прогнозування досягнення цілей і виконання завдань їх діяльності
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми		
Кадрове забезпечення	Всі науково-педагогічні працівники, які залучені до реалізації освітньої програми, відповідають освітній та/або професійній кваліфікації науково-педагогічних працівників, п. 37 та п. 38 Ліцензійних умов.	
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення програми відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і дозволяє організувати та проводити заняття з усіх навчальних дисциплін на високому рівні. Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійні проєктори, навчальні аудиторії обладнані необхідною комп'ютерною технікою. Здобувачі вищої освіти, які цього потребують, забезпечені гуртожитком.	
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом через Інтернет-середовище НУ «Запорізька політехніка»: офіційний сайт, систему дистанційного навчання НУ «Запорізька політехніка» (забезпечує самостійну та індивідуальну підготовку, контроль), бібліотеку навчально-методичних матеріалів та наукових праць. Бібліотека поєднує традиційні бібліотечні фонди, фонд електронних документів, технологічні комплекси, що забезпечують доступ до світових інформаційних ресурсів, зокрема до ресурсів Elsevier (SCOPUS), Web of Science. http://www.zntu.edu.ua/naukova-biblioteka</p> <p>Наявність доступу до мережі Інтернет та електронної пошти, керування WEB-ресурсами НУ «Запорізька політехніка». Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; реалізація інформаційної політики НУ «Запорізька політехніка»; оприлюднення на офіційному сайті НУ «Запорізька політехніка» розкладу занять, а також всіх складових забезпечення освітнього процесу, які підлягають опублікуванню згідно з Законом України «Про вищу освіту». Офіційний веб-сайт, на якому розміщена основна інформація про діяльність університету https://zp.edu.ua/. Сторінка на офіційному веб-сайті університету англійською мовою, на якій розміщена основна інформація про діяльність https://zp.edu.ua/zaporizhzhia-polytechnic-national-university. Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної</p>	

	програми викладені у системі дистанційного навчання на освітній платформі Moodle https://moodle.zp.edu.ua/
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка» на території України визначається Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_akademichnu_mobilnist.pdf Право на академічну мобільність реалізується на підставі договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, освітніх і наукових програм та проєктів, договорів про співробітництво між НУ «Запорізька політехніка» та вітчизняними закладами вищої освіти (https://zp.edu.ua/partnery), а також може бути реалізоване співробітниками та здобувачами освіти НУ «Запорізька політехніка» з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією НУ «Запорізька політехніка», на основі індивідуальних запрошень та інших процедур.
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність регламентується Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_akademichnu_mobilnist.pdf а також договорами про міжнародну кредитну мобільність Національного університету «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/akademichna-mobilnist
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На навчання приймаються іноземні громадяни на умовах контракту у відповідності до чинного законодавства України. Регламентовано Положенням про організацію набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства в Національному університеті «Запорізька політехніка» https://zp.edu.ua/uploads/dept_inter/pol_pro_org_naboru_ta_navch_inozemtsiv.pdf

2. Перелік компонент освітньої програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік обов'язкових компонент ОП

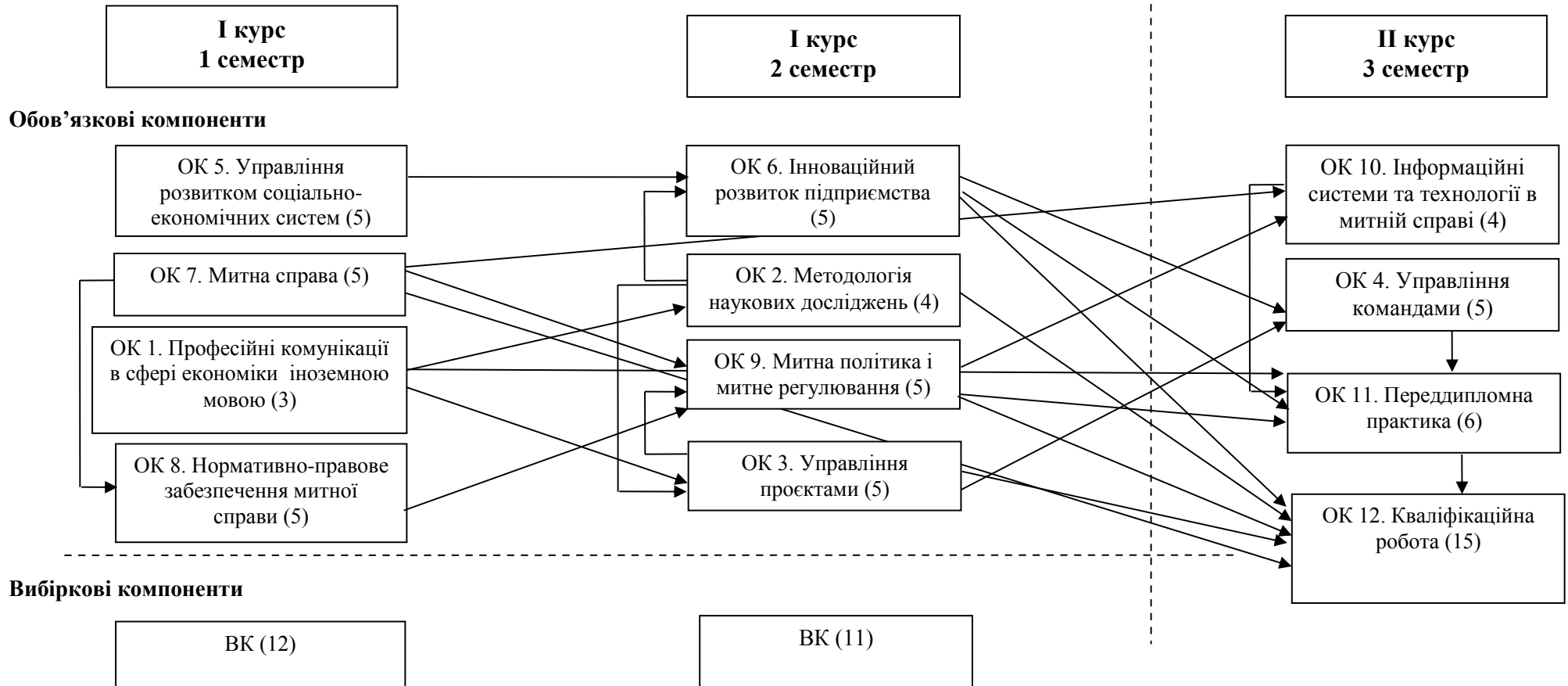
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційний екзамен, випускна кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Професійні комунікації в сфері економіки іноземною мовою	3	залік
ОК 2	Методологія наукових досліджень	4	екзамен
ОК 3	Управління проєктами	5	екзамен
ОК 4	Управління командами	5	екзамен
ОК 5	Управління розвитком соціально-економічних систем	5	екзамен
ОК 6	Інноваційний розвиток підприємства	5	екзамен
ОК 7	Митна справа	5	екзамен
ОК 8	Нормативно-правове забезпечення митної справи	5	екзамен

ОК 9	Митна політика і митне регулювання	5	екзамен
ОК 10	Інформаційні системи та технології в митній справі	4	екзамен
ОК 11	Переддипломна практика	6	д/залік
ОК 12	Кваліфікаційна робота	15	ат
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		67	
Загальний обсяг вибіркового компонент:		23	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Митна справа» спеціальності 051 «Економіка» проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням кваліфікації: магістр з економіки. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

2.2. Структурно-логічна схема ОП «Митна справа»

* У дужках зазначено кількість кредитів

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньої програми «Митна справа»**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12
ЗК 1	+			+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК 2	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 3			+	+	+	+					+	+
ЗК 4	+				+	+	+	+	+		+	+
ЗК 5	+		+	+		+	+		+		+	+
ЗК 6	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
ЗК 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+
ЗК 8			+		+	+	+	+	+			+
СК 1	+	+				+	+		+	+	+	+
СК 2	+				+	+		+	+			+
СК 3	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+
СК 4		+	+			+	+	+	+	+	+	+
СК 5	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+
СК 6	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
СК 7	+		+	+	+	+	+	+	+		+	+
СК 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+
СК 9		+	+			+	+		+		+	+
СК 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК 11			+		+	+	+	+	+		+	+
СК 12							+	+	+		+	+
СК 13							+	+	+		+	+
СК 14							+	+	+		+	+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньої програми «Митна справа»**

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12
ПРН 1		+										+
ПРН 2					+	+					+	
ПРН 3	+					+					+	+
ПРН 4			+		+		+	+	+			+
ПРН 5	+	+		+								+
ПРН 6	+			+							+	
ПРН 7						+						+
ПРН 8	+	+								+	+	+
ПРН 9						+	+					+
ПРН 10		+	+							+	+	+
ПРН 11					+			+				+
ПРН 12			+	+								+
ПРН 13			+						+			
ПРН 14					+							
ПРН 15			+							+	+	+
ПРН 16							+	+	+		+	+
ПРН 17							+	+	+		+	+
ПРН 18								+	+		+	+
ПРН 19							+		+		+	+

Посилання

1. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський) рівень, галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 051 «Економіка» / Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/03/051-ekonomika-M.pdf> (дата звернення: 01.06.2022).
2. Національний класифікатор України «Класифікатор професій ДК 003:2010» / Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text> (дата звернення: 01.06.2022).
3. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка». URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Nakaz_N507_vid_10.12.21.pdf (дата звернення: 01.06.2022).
4. Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка». URL: https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_akademichnu_mobilnist.pdf (дата звернення: 01.06.2022).